

หมวด	Service Excellence (บริการเป็นเลิศ)
แผนที่	แผนงานที่ 6: การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service plan)
โครงการที่	5. โครงการป้องกันและควบคุมการติดยาต้านจุลชีพและการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
ลักษณะ	เชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ
ระดับการแสดงผล	จังหวัด
ชื่อตัวชี้วัด	18) ร้อยละของจังหวัดที่ผ่านตามเกณฑ์พัฒนาสู่จังหวัดใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU province)
คำนิยามปฏิบัติการ	1. การใช้ยาอย่างสมเหตุผล หมายถึง การที่ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ มีความรู้ ทักษะและพฤติกรรม เพื่อให้ผู้รับบริการ ได้รับยาและใช้ยาได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย ตามข้อบ่งชี้ทางคลินิก และความจำเป็นด้านสุขภาพของแต่ละบุคคล ในขนาดยา วิธีใช้ ตามระยะเวลาที่เหมาะสม โดยเกิดความคุ้มค่าสูงสุด ทั้งต่อบุคคลและสังคม รวมทั้งประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้อาในการดูแลสุขภาพตนเอง ตามความจำเป็น ลดความเสี่ยงจากยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพกลุ่มเสี่ยง 2. ยา ในที่นี้หมายถึง ยา (รวมถึงวัคซีน) ตามกฎหมายว่าด้วยยา และยาจากสมุนไพรตาม กฎหมายว่าด้วยผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตลอดจนวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และยาเสพติดให้โทษ ที่นำมาใช้ทางยา รวมถึงผลิตภัณฑ์สุขภาพที่มุ่งหมายใช้เป็นยา ครอบคลุมยาสำหรับมนุษย์และยาสำหรับสัตว์ 3. ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่มุ่งหมายใช้เป็นยา หมายถึง ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ที่มีการโฆษณาและกล่าวอ้างสรรพคุณมุ่งหมายสำหรับใช้ในการวินิจฉัย บำบัด บรรเทา รักษา หรือป้องกันโรค หรือความเจ็บป่วย 4. จังหวัดใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU province) หมายถึง หมายถึง จังหวัด หรือพื้นที่ทางการปกครองใด ๆ ตามกฎหมาย ที่มีอำเภอหรือเขตที่เป็นไปตามเกณฑ์ “อำเภอใช้ยาอย่างสมเหตุผล” (RDU district) อย่างน้อยร้อยละ 50 ของอำเภอ/เขตทั้งหมด 5. อำเภอใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU district) หมายถึง อำเภอที่มีการออกแบบบริหารจัดการ และพัฒนาระบบสุขภาพของชุมชน เพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล โดยมีการกำหนดนโยบายและมาตรการดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการหรือองค์กรระดับอำเภอ และมี RDU Coordinator เป็นผู้ประสานการดำเนินงาน โดยการพัฒนาประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) การพัฒนาโรงพยาบาลทั้งรัฐและเอกชนให้มีการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU hospital) (2) การพัฒนาสถานพยาบาลเอกชนและร้านยาให้มีการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU in Private Health Sectors) และ (3) การพัฒนาการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในชุมชน (RDU community, Non Health Sectors) เช่น ร้านชำ โรงเรียน โรงงาน ปศุสัตว์ และภาคเกษตรกรรม เป็นต้น ซึ่งครอบคลุมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในประชาชน รวมถึงการใช้ยาในสัตว์ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนปลอดภัยจากการใช้ยา ใช้ยาอย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า มีความรอบรู้ในการใช้ยา และการดูแลสุขภาพตนเองเมื่อเจ็บป่วย เกณฑ์การให้คะแนน : กำหนดเป็นระดับของความสำเร็จและแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น ๒ ส่วน พิจารณาจากความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามเป้าหมาย ดังนี้ เงื่อนไขน้ำหนักคะแนน เต็ม ๒ คะแนน RDU hospital น้ำหนัก ๑ คะแนน RDU community น้ำหนัก ๑ คะแนน

วัตถุประสงค์	เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาระบบสุขภาพให้มีการใช้อย่างสมเหตุผล ในระดับจังหวัดและอำเภอ
ประชากรกลุ่มเป้าหมาย	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน หรือโรงพยาบาลที่เทียบเท่า หน่วยบริการปฐมภูมิ
วิธีการจัดเก็บข้อมูล	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด รวบรวมและติดตามการส่งข้อมูลของอำเภอตามแนวทางที่กำหนด
แหล่งข้อมูล	หน่วยงานผู้รับผิดชอบระดับอำเภอ ได้แก่ โรงพยาบาล หรือสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ
ระยะเวลาประเมินผล	ประเมินตามกิจกรรมในรายไตรมาส และคำนวณตามเกณฑ์เป้าหมาย เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ

เกณฑ์การประเมิน ปีงบประมาณ 2569:

- การพัฒนาเป็นจังหวัดใช้อย่างสมเหตุผล (RDU Province): มีการดำเนินการ อย่างน้อยร้อยละ 80 ของอำเภอทั้งหมด ที่มีความสำเร็จในการพัฒนาเป็นอำเภอใช้อย่างสมเหตุผล (RDU District)

ร้อยละของการใช้อย่างสมเหตุผลใน โรงพยาบาล (RDU Hospital)	RDU Hospital (ระดับ รพ. และ PCU) ≥ ร้อยละ 80
ร้อยละการใช้อย่างสมเหตุผลในชุมชน (RDU community)	ผ่านเกณฑ์ RDU community ≥ ร้อยละ 80

ระดับความสำเร็จ อำเภอที่มีการพัฒนาเป็นอำเภอใช้อย่างสมเหตุผล (RDU District):

	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
เชิงปริมาณ	RDU Hospital ≥ ร้อยละ 60 RDU Community ≥ ร้อยละ 10	RDU Hospital ≥ ร้อยละ 65 RDU Community ≥ ร้อยละ 30	RDU Hospital ≥ ร้อยละ 70 RDU Community ≥ ร้อยละ 60	RDU Hospital ≥ ร้อยละ 80 RDU Community ≥ ร้อยละ 80
เชิงคุณภาพ	ระดับโรงพยาบาล = ผ่านเกณฑ์ 10 -12 ตัวชี้วัด และ รพ.สต. (PCU) = ผ่านเกณฑ์ ≥ ร้อยละ 80 RDU Hospital): 1.โรงพยาบาลดำเนินการกิจกรรมตามกฎแพ่ง PLEASE โดยมุ่งเน้น โรคติดเชื้อ 4 โรค และประชากรกลุ่มเสี่ยง คือ CKD ผู้สูงอายุ เด็ก สตรีตั้งครรภ์และ DM รวม 12 ตัวชี้วัด 2. รพ.สต. (PCU) มุ่งเน้น โรคติดเชื้อ 2 โรค (AD และ RI) 3. ความเชื่อมโยงของ 5 Keys RDU Community ระดับชุมชน (RDU Community): ร้านชำ มีร้านชำ G-RDU ≥ อย่างน้อยร้อยละ 10 ของจำนวนร้านชำทั้งหมดในอำเภอ (50 ร้านชำ/ เกสักร คบส.1 คน) และมีการดำเนินการอย่างน้อย 2 ตำบล/1 อำเภอ RDU in Private Health Sectors* 1. ขย.1 ผ่านเกณฑ์ GPP หมวด 5 และร้านยา ขย.1 ที่สมัครเข้าร่วมเครือข่ายร้านขายยา RDU ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด 2. คลินิกกลุ่มเป้าหมายผ่านการประเมินระดับ 2 ขึ้นไปไม่น้อยกว่าร้อยละ 50			

วิธีการประเมินผล :	1. โรงพยาบาลรายงานผล ผ่านการรายงานผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดกระทรวงสาธารณสุข และการนิเทศงาน 2. จังหวัดประมวลข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อจัดทำสรุปข้อมูลในภาพรวมของจังหวัด
เอกสารสนับสนุน :	1.แนวทางการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ สาขาพัฒนาระบบบริการสุขภาพให้มีการใช้อย่างสมเหตุผล กองบริหารการสาธารณสุข(http://dmsic.moph.go.th/dmsic/admin/files/userfiles/files/Manual_Service%20Plan%20RDU_Sept2016.pdf) 2. คู่มือการดำเนินงานโครงการโรงพยาบาลส่งเสริมการใช้อย่างสมเหตุผล สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (http://ndi.fda.moph.go.th/drug_use/detail/67) 3.แนวทางการพัฒนาการใช้อย่างสมเหตุผลในชุมชน กระทรวงสาธารณสุข (http://dmsic.moph.go.th/index/detail/8302) 4.แนวทางการพัฒนาการใช้อย่างสมเหตุผล ในโรงพยาบาลเอกชนและคลินิกเอกชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (https://mrd-hss.moph.go.th/mrd1_hss/?cat=18)

	5. แนวทางการดำเนินการของร้านยา ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดระยะเวลาผู้รับอนุญาตขายยาแผนปัจจุบัน และผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตขายยาแผนปัจจุบัน พ.ศ. 2556 (https://www.fda.moph.go.th/sites/drug/SitePages/GPP-02-2561.aspx)			
	6. แนวทางการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในร้านยา (http://ndi.fda.moph.go.th/drug_use/detail/69)			
	7. มติสภามัชชาสุขภาพแห่งชาติ มติ12.4 การจัดการเชิงระบบสู่ประเทศไทยใช้ยาอย่างสมเหตุผล โดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง (https://kbphpp.nationalhealth.or.th/handle/123456789/21521?locale-attribute=th)			
	8.แนวความคิดการพัฒนาจังหวัดใช้ยาอย่างสมเหตุผล (https://drive.google.com/file/d/1FMsrZumQV0JrOUUg-pwBynsP3jeiRv0h/view?usp=sharing)			
รายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน		Baseline data (RDU)	หน่วยวัด	ผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
				RDU district
		อำเภอที่มีการใช้ยาอย่างสมเหตุสมผล (RDU District)	ร้อยละ	70 (14 อำเภอ)
ผู้ให้ข้อมูลทางวิชาการ/หน่วยงานติดตามประมวลผลและจัดทำข้อมูล	ผู้ประสานงานตัวชี้วัด			
	1. ภญ.ศุทธิณี เหลือวงศ์		เภสัชกรชำนาญการพิเศษ (ด้านเภสัชสาธารณสุข)	
	โทรศัพท์ที่ทำงาน :		โทรศัพท์มือถือ :	
	โทรสาร :		E-mail :	
	กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี			
	2. ภก.ชวณ วาริบุญมา		เภสัชกรชำนาญการ	
	โทรศัพท์ที่ทำงาน :		โทรศัพท์มือถือ :	
	โทรสาร :		E-mail :	
	กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี			
	3. ภก.กิตติพศ ไครบุตร		เภสัชกรชำนาญการ	
	โทรศัพท์ที่ทำงาน :		โทรศัพท์มือถือ :	
	โทรสาร :		E-mail :	
	กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี			
	กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี			
	4. ภญ.กนกพร จันทศรี		เภสัชกรชำนาญการ	
โทรศัพท์ที่ทำงาน :		โทรศัพท์มือถือ :		
โทรสาร :		E-mail :		
กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี				
5. ภญ.ลลินา สุกุลพาเจริญ		เภสัชกรชำนาญการ		
โทรศัพท์ที่ทำงาน :		โทรศัพท์มือถือ :		
โทรสาร :		E-mail :		
กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี				
6. ภญ.ปรกษ โคมูกกลาง		เภสัชกรชำนาญการ		
โทรศัพท์ที่ทำงาน :		โทรศัพท์มือถือ :		
โทรสาร :		E-mail :		
กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี				